

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи
Олександр ГОЛОВКО
2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Економічна теорія
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»
спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа»
освітня програма «Готельно-ресторанна справа»
вид дисципліни: обов'язкова
факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“ 30” серпня 2022 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к. е. н., доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії Дерід І.О., к.е.н., доц. кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії Соболева М.В.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

В.о. завідувача кафедри

(підпис)

Ірина ДЕРІД
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Готельно-ресторанна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи)
«Готельно-ресторанна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(підпис)

Олена МИКОЛЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Економічна теорія” складена відповідно до освітньо-професійної програми

«Готельно-ресторанна справа»

підготовки бакалаврів

за спеціальністю **241 «Готельно-ресторанна справа»**

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування системи знань про економічні відносини в умовах обмеженості ресурсів і шляхи забезпечення суспільних потреб, які невпинно зростають.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК 01. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя;

ЗК 09. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- формування таких фахових компетентностей:

СК 05. Здатність управляти підприємством, приймати рішення у господарській діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;

СК 12. Здатність ініціювати концепцію розвитку бізнесу, формулювати бізнес-ідею розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

1.3. Кількість кредитів – 5

1.4. Загальна кількість годин – 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
32 год.	4 год. аудиторні + 10 годин дистанційні
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	-
Лабораторні заняття	
- год.	- год.
Самостійна робота	
86 год.	136 год.
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання

РН 15. Розуміти економічні процеси та здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;

РН 18. Розробляти, обґрунтовувати та презентувати власні проєкти, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу;

РН 20. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави;

РН 22. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ I. Вступ до економічної теорії

Тема 1. Розвиток економічних знань. Економічна теорія: предмет, методи, функції

Зміст: етимологія слова «економіка»; зародження перших економічних у стародавньому суспільстві (Стародавня Азія, Стародавня Греція, Римська імперія); економічна думка середньовічних схоластів; оформлення історичних шкіл економічної науки (меркантилізм, класична економічна школа, кейнсіанство, неокласичний напрям, неокейнсіанство, інституціоналізм); предмет економічної теорії; сутність економічних категорій і законів; функції економічної науки; методи економічного аналізу (аналіз, синтез, порівняння, абстракція, сходження від абстрактного до конкретного, індукція, дедукція...)

Тема 2. Суспільне виробництво

Зміст: сутність суспільного виробництва; необмеженість потреб і обмеженість ресурсів; фактори виробництва (труд, земля, капітал, підприємницькі здібності); розрізнення предметів праці і засобів праці; крива виробничих можливостей; побудова її графічного зображення; альтернативна вартість господарських рішень; виробнича функція; економічне відтворення – просте і розширене; екстенсивне і інтенсивне економічне зростання; економічна ефективність; специфіка потреб в готельно-ресторанному продукті; специфіка виробництва готельно-ресторанних продуктів.

Тема 3. Власність та її економічна роль

Зміст: сутність відносин власності; об'єкти і суб'єкти власності; теорія прав власності (право розпорядження, користування, розпорядження, привласнення); відповідальність породжена власністю; приватна власність (особиста приватна власність, індивідуальна приватна власність, групова приватна власність, колективна приватна власність, корпоративна приватна власність); державна власність; сутність приватизації; приклади приватизації у світі; характер процесу приватизації в Україні.

Тема 4. Сутність соціально-економічного розвитку суспільства. Критерії періодизації соціально-економічного розвитку. Економічна система: моделі економічних систем.

Зміст: протиріччя між продуктивними силами суспільства і економічними відносинами як джерело економічного розвитку; періодизація етапів економічного розвитку суспільства по критерію «індустріалізації»; стадійний, формаційний та цивілізаційний підходи; що таке економічна система; традиційна економічна система; командно-адміністративна система; ринкова система; змішана економічна система.

Тема 5. Товарне виробництво та теорії вартості. Історичний процес розвитку обміну і форм вартості.

Зміст: поняття продукт праці та товар; умови перетворення натурального господарства на товарне; послуга як продукт праці; туристична послуга; просте та капіталістичне товарне господарство; трудова теорія вартості товару; теорія граничної корисності (цінності); форми вартості, історичний процес виникнення та трансформації грошей.

Тема 6. Попит і пропозиція в ринковій економіці

Зміст: Попит; закон попиту; крива попиту; нецінові фактори попиту; зрушення кривої попиту під впливом нецінових факторів; крива пропозиції; закон пропозиції; нецінові

фактори пропозиції; зрушення кривої пропозиції під впливом нецінових факторів; сутність і графічне зображення ринкової рівноваги; дефіцит і надлишок товару; еластичність; еластичні та нееластичні попит та пропозиція; попит та пропозиція готельно-ресторанних продуктів.

Розділ II. Мікроекономіка

Тема 7. Підприємництво та фірма

Зміст: поняття підприємець, підприємництво, підприємство, фірма; неінституційна теорія фірми; ризики в підприємницькій діяльності та шлях їх зниження; ризики туристичної діяльності; місце менеджменту та маркетингу в підприємстві; класифікація підприємств за формами власності, розмірами, організаційною формою; створення фізичної особи підприємця та юридичної особи; види об'єднань підприємств; процедура банкрутства підприємств.

Тема 8. Витрати виробництва та прибуток

Зміст: сутність витрат; альтернативність витрат; економічні витрати: явні та неявні; бухгалтерський та економічний прибуток; витрати виробництва у короткостроковому періоді; витрати в довгостроковому періоді, ефект масштабу, ефект масштабу при виробництві туристичних послуг; максимізація прибутку і мінімізація збитків в короткостроковому періоді.

Тема 9. Моделі ринку (ринкові структури): досконала та недосконала конкуренція.

Зміст: плюси і мінуси досконалої і недосконалої конкуренції; аналіз можливих перешкод для вільної конкуренції; чиста (абсолютна) монополія; монополістична конкуренція (особливості, приклади); олігополія (моделі поведінки фірм при олігополії); сутність і методи антимонопольної боротьби; аналіз конкуренції на ринку готельно-ресторанного бізнесу.

Тема 10. Ринок факторів виробництва та факторні доходи

Зміст: похідний попит на ресурси; праця; капітал; земля; підприємницькі здібності як основні фактори виробництва та плата за них як факторні доходи; сутність заробітної плати, види заробітної плати, ціна рівноваги на ринку заробітної плати; капітал як динамічна категорія: основний капітал, амортизація; оборотний капітал; постійний, перемінний капітал; відсоток на капітал; рента (абсолютна, диференційна, монопольна); прибуток за марксистською теорією та за теорією факторів виробництва.

Розділ III. Макроекономіка

Тема 11. Макроекономічний аналіз, національні рахунки. Сукупний попит та пропозиція

Зміст: національна економіка; резиденти, нерезиденти; сектори національної економіки; ВВП (сутність та методи його розрахунку); номінальний та реальний ВВП; інші показники національної економіки (ЧВП, НД), внесок готельно-ресторанної сфери у ВВП різних країн; сукупний попит (ефект відсоткової ставки, ефект багатства, ефект імпортних закупівель); сукупна пропозиція (кейнсіанський, проміжний, класичний відрізки кривої сукупної пропозиції); макроекономічна рівновага.

Тема 12. Макроекономічна нестабільність

Зміст: економічний цикл; фази циклу (пік, спад, криза, поживлення); види циклів; сутність безробіття; фрикційне безробіття; структурне безробіття; циклічне безробіття; природний рівень безробіття; закон Оукена; інфляція; причини інфляції; індекс цін; крива Філіпса; стагфляція; кризи у готельно-ресторанній сфері.

Тема 13. Грошово-кредитна система

Зміст: гроші та їх функції; грошовий оборот і грошовий обіг; пропозиція грошей; грошова маса та її агрегати; емісія грошей; попит на гроші і його основні елементи; процентна ставка як ціна грошей; кредитна система і її функції; банківська система (центральный банк і комерційні банки); центральный банк в рамках грошово-кредитної політики; ринок цінних паперів: первинний і вторинний; фондова біржа; курс цінних паперів

Тема 14. Фіскальна політика держави та рівень добробуту населення

Зміст: сутність фіскальної політики та її види; податки та види податків; крива Лаффера; дискреційна та недискреційна фіскальна політика; показники рівня добробуту населення; споживчий кошик; споживчий мінімум; мінімальна заробітна плата; коефіцієнт бідності; крива Лоренца.

Тема 15. Світове господарство. Міжнародні економічні відносини

Зміст: світове господарство; міжнародний поділ праці; спеціалізація; міжнародне виробниче кооперування; теорії торгівлі; транснаціональні корпорації; міжнародні економічні організації; підприємницькі міжнародні організації; відкрита економіка, експортна квота; імпортна квота; платіжний баланс; валютні курси; глобалізація; інтеграція; регіоналізація; індустрія гостинності як перспективна галузь світового господарства.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Основи економічної теорії												
Тема 1. Розвиток економічних знань. Економічна теорія: предмет, методи, функції	11	2	4			5	7	1				6
Тема 2. Суспільне виробництво	9	2	2			5	7	1				6
Тема 3. Власність та її економічна роль	9	2	2			5	7	1				6

Тема 4. Сутність соціально-економічного розвитку суспільства. Критерії періодизації соціально-економічного розвитку. Економічна система: моделі економічних систем.	9	2	2			5	7	1				6
Тема 5. Товарне виробництво та теорії вартості. Історичний процес розвитку обміну і форм вартості.	10	2	2			6	7	1				6
Тема 6. Попит і пропозиція в ринковій економіці	10	2	2			6	7	1				6
Письмове завдання за темами 1-7 для студентів заочної форми навчання							7					7
Разом за розділом 1	58	12	14			32	49	6				43
Розділ 2. Мікроекономіка												
Тема 7. Підприємництво та фірма	9	2	2			5	8	1				7
Тема 8. Витрати виробництва та прибуток	9	2	2			5	7	1				6
Тема 9. Моделі ринку (ринкові структури): досконала та недосконала конкуренція.	9	2	2			5	7	1				6
Тема 10. Ринок факторів виробництва та факторні доходи	9	2	2			5	7	1				6
Письмове завдання за темами 7 -10 для заочної форми навчання							6					6
Разом за розділом 2	36	8	8			20	35	4				31

Розділ 3. Макроекономіка												
Тема 11. Макроекономічний аналіз, національні рахунки. Сукупний попит та пропозиція	15	4	4			7	9	1				8
Тема 12. Макроекономічна нестабільність	11	2	2			7	9	1				8
Тема 13. Грошово-кредитна система	9	2	2			5	9	1				8
Тема 14. Фіскальна політика держави та рівень добробуту населення	9	2	2			5	9	1				8
Тема 15. Світове господарство. Міжнародні економічні відносини	7	2				5	9					9
Написання тесту за темами 11-15 для заочної форми навчання							1					1
Разом за розділом 3	51	12	10			29	46	4				42
Підготовка до екзамену	5					5	20					20
Усього годин	150	32	32			86	150	14				136

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Т.1. Розвиток економічних знань. Економічна теорія: предмет, методи, функції	4
2	Т.2. Суспільне виробництво	2
3.	Т.3. Власність та її економічна роль	2
4	Т.4. Сутність соціально-економічного розвитку суспільства. Критерії періодизації соціально-економічного розвитку. Економічна система: моделі економічних систем.	2
5	Т. 5. Товарне виробництво та теорії вартості. Історичний процес розвитку обміну і форм вартості.	2
6	Т.6. Попит і пропозиція в ринковій економіці	2
7	Т.7. Підприємництво та фірма	2
8	Т.8. Витрати виробництва та прибуток	2
9	Т.9. Моделі ринку (ринкові структури): досконала та недосконала конкуренція.	2

10	Т.10. Ринок факторів виробництва та факторні доходи	2
11	Т. 11. Макроекономічний аналіз, національні рахунки. Сукупний попит та пропозиція	4
12	Т. 12. Макроекономічна нестабільність	2
13	Т. 13. Грошово-кредитна система	2
14	Т. 14. Фіскальна політика держави та рівень добробуту населення	2
	Всього годин	32

5. Завдання для самостійної роботи (денна)

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин денна
1	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 1. Додатково знайти інформацію про економістів із різних економічних шкіл. Психологічні методи в економічній науці (біхевіоризм). Самопідготовка до написання тесту	5
2	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 2. Додатково оволодіти інформацією про зміну ставлення економічної теорії до підприємницьких здібностей як фактору виробництва. Інформація як сучасний фактор виробництва. Прочитати статтю про «анти блага» та написати до неї анотацію. Самопідготовка до написання тесту	5
3	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 3. Додатково оволодіти інформацією про специфіку приватизації підприємств та землі в Україні у трансформаційний період. Самопідготовка до написання тесту	5
4	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 4. Додатково оволодіти інформацією про сучасні види економічних систем зі змішаною економікою, зробити їх порівняння. Самопідготовка до написання тесту	5
5	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 5. Додатково оволодіти інформацією про історичний розвиток категорії гроші. Самостійно вивчити питання про сутність та специфіку криптовалюти. Самопідготовка до написання тесту	6
6	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 6. Вирішення заданих задач. Самопідготовка до написання тесту	6
7	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 7. Заповнити за зразком документи на відкриття ФОП. Самопідготовка до написання тесту	5
8	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 8. Вирішення заданих задач. Самопідготовка до написання тесту	5
9	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 9. Скласти порівняльну таблицю ринкових структур із прикладами. Самостійно вивчити питання про антимонопольне регулювання. Самопідготовка до написання тесту	5
10	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 10. Вирішення заданих задач. Самопідготовка до написання тесту	5

11	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 11. Вирішити заданий тест, вирішити задачі. Самопідготовка до написання тесту	7
12	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 12. Підготувати доповіді стосовно природи економічних циклів, причин та способу виходу з депресії 1929-1933 років, причини світової кризи 2008 року. Самопідготовка до написання тесту	7
13	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 13. Вирішити задачі. Самопідготовка до написання тесту	5
14	Вивчення за конспектом, наданою та самостійно підбраною літературою теми 14. Проаналізувати рівень бідності в країнах світу, проаналізувати нерівномірність розподілу доходів в країнах світу. Самопідготовка до написання тесту	5
15	Підготовка за конспектом та наданою літературою до теми 15. Самоперевірка через написання тесту	5
16	Підготовка до екзамену	5
	Разом	86

5. Завдання для самостійної роботи (заочне)

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин дист.
1	Підготовка за конспектом та наданою літературою за темою 1. Додатково знайти інформацію про економістів із різних економічних шкіл. Психологічні методи в економічній науці (біхевіоризм). Самопідготовка із написанням тесту	6
2	Підготовка за конспектом та наданою літературою за темою 2. Додатково оволодіти інформацією про зміну ставлення економічної теорії до підприємницьких здібностей як фактору виробництва. Інформація як сучасний фактор виробництва. Прочитати статтю про «анти блага». Самопідготовка із написанням тесту	6
3	Підготовка за конспектом та наданою літературою за темою 3. Додатково оволодіти інформацією про специфіку приватизації підприємств та землі в Україні у трансформаційний період. Самопідготовка із написанням тесту	6
4	Підготовка за конспектом та наданою літературою за темою 4. Додатково оволодіти інформацією про сучасні види економічних систем зі змішаною економікою, зробити їх порівняння. Самопідготовка із написанням тесту	6
5	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 5. Додатково оволодіти інформацією про історичний розвиток категорії гроші. Самостійно вивчити питання про сутність та специфіку криптовалюти. Самопідготовка із написанням тесту	6
6	Підготовка за конспектом та наданою літературою за темою 6. Вирішення заданих задач. Самопідготовка із написанням тесту	6
	Виконати завдання на оцінку за темами 1-6 письмово	7
7	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 7. Заповнити за зразком документи на відкриття ФОП. Самопідготовка із написанням тесту	7

8	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 8. Вирішення заданих задач. Самопідготовка із написанням тесту	6
9	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 9. Скласти порівняльну таблицю ринкових структур із прикладами. Самостійно вивчити питання про антимонопольне регулювання. Самопідготовка із написанням тесту	6
10	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 10. Вирішення заданих задач. Самопідготовка із написанням тесту	6
	Письмове завдання за темами 7 -10 для заочної форми навчання	6
11	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 11. Вирішити заданий тест, вирішити задачі. Самопідготовка із написанням тесту	8
12	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 12. Підготувати доповіді стосовно природи економічних циклів, причин та способу виходу з депресії 1929-1933 років, причини світової кризи 2008 року. Самопідготовка із написанням тесту	8
13	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 13. Вирішити задачі. Самопідготовка із написанням тесту	8
14	Вивчення за конспектом, наданою та самостійно підбраною літературою теми 14. Проаналізувати рівень бідності в країнах світу, проаналізувати нерівномірність розподілу доходів в країнах світу. Самопідготовка із написанням тесту	8
15	Підготовка за конспектом та наданою літературою до теми 15. Самоперевірка через написання тесту	9
	Написання тесту за темами 11-15	1
16	Підготовка до екзамену	20
	Разом	136

6. Індивідуальні завдання Не передбачено

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Економічна теорія»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН15	Розуміти економічні процеси та здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), збір та обробка даних, статистичний аналіз, вирішення задач	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, перевірка вирішення задач, дискусії на проблемні теми, екзаменаційна робота

PH18	Розробляти, обґрунтовувати та презентувати власні проекти, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу;	Лекція, семінарські заняття з вирішенням проблемних питань: обрання форм організації бізнесу, розрахунок прибутку	Усні опитування, дискусія, тестування, екзаменаційна робота
PH20	Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави	Лекція, виконання творчих завдань у командах, симуляції, аналіз статистичних даних	Усні опитування, дискусія, усний захист виконаних письмових завдань, тестування, екзаменаційна робота
PH22	Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя	Бінарні (посадання теоретичного, наочного, практичного) методи навчання.	Усні опитування, дискусія, тестування, екзаменаційна робота

8. Методи контролю

Метод контролю – це система дій, націлена на перевірку знань студента. У даному курсі дисципліни «Економічна теорія» для денної форми навчання використовуються наступні форми контролю:

усний контроль, що по своїй сутності передбачає діалог і перевірку репродуктивного відтворення студентом отриманої інформації, а також усний контроль у формі доповіді студентом стосовно проблеми, що не була вирішена в рамках інформації, даної у лекції, усний захист письмових робіт, виконаних в рамках самостійної роботи студента;

дискусія, що передбачає активний диспут між усією групою та викладачем стосовно знаходження відповіді на поставлене питання;

письмовий поточний контроль (тести, задачі, есе, аналітика – можливий за допомогою дистанційних технологій навчання);

підсумковий контроль у вигляді письмового екзамену (загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин).

Білет має таку структуру:

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 2

1. Дайте розгорнуту відповідь на питання 7,5 б.
2. Дайте розгорнуту відповідь на питання 7,5 б.
3. Дайте короткі відповіді або надайте визначення (по 3 б.):
  - 3.1.
  - 3.2.
  - 3.3 .
  - 3.4.
  - 3.5.
4. Зробіть розрахунки (10 б.)

Задача

Для дистанційної форми навчання:

контроль у вигляді завдання 1 за темами 1-6 (надсилається за технологіями дистанційного навчання, виконується в рамках самостійної роботи студента);

контроль у вигляді виконання письмового завдання 2 під час самостійної роботи студента за темами 7-10 (надсилається за технологіями дистанційного навчання, виконується в рамках самостійної роботи студента);

контроль у вигляді виконання завдання 3 у вигляді тесту за темами 11-15;

підсумковий контроль у вигляді письмового екзамену.

9. Схема нарахування балів

Для денної форми

Поточний контроль, самостійна робота														Екзамен	Сума	
Розділ 1						Розділ 2				Розділ 3						Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	60	40	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	4	4	4			

T1, T2 ... – теми розділів.

Для дистанційної форми

Поточний контроль				Екзамен	Сума
Завдання 1 Теми 1-6	Завдання 2 Теми 7-10	Завдання 3 теми 11-15	Разом поточний контроль	40	100
20	20	20	60		

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ УСПІШНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Для денної форми навчання

1. За кожен тему встановлено максимальну кількість балів, що їх можна отримати, виконавши усі запропоновані завдання повно та без помилок. Зазвичай сюди входить відповідь на запитання, винесене на обговорення на семінарське заняття, або виступ з проблематики, винесеної у самостійну роботу студента, представлення виконання завдання, винесеного на самостійну роботу студента, написання тематичного поточного тесту (можливо в дистанційній формі), а також чіткі короткі відповіді студента на додаткові питання викладача в рамках, винесеної на обговорення теми. Якщо студент плутано та неповно відповідає на основне питання, не відповідає на додаткові питання – його бал знижується. Підвищити його студент може, проявляючи подальшу активність на семінарі, відповідаючи на питання, поставлені іншим студентам, якщо ті не знають відповіді.

Виконання лише частини із запропонованих видів роботи дає можливість отримати не всі бали за темою. Якщо студент відсутній на семінарському занятті, він має можливість пройти тест чи виконати письмове завдання передбачене в рамках самостійної роботи студента за допомогою дистанційних технологій навчання - при цьому, його оцінка за тему не буде максимальною.

2. Підсумком вивчення дисципліни є складання письмового екзамену. Макет білету та приклад білету надається студентам заздалегідь разом із питаннями до екзамену та переліком тем, із яких в екзамені зустрічатимуться задачі. Біля кожного завдання в екзаменаційному білеті проставлено максимальну кількість балів, що їх можна отримати за наявності чіткої, правильної відповіді.

Підсумкова оцінка виставляється шляхом складання балів, отриманих впродовж поточного та підсумкового контролю.

Для дистанційної форми навчання

Поточний контроль складається із написання:

Завдання 1 за темами 1-6 (максимальна оцінка 20 балів). Завдання має форму письмової роботи за варіантами. Помилки в оформленні, неточності, помилки у рішенні – усе це знижує отримувану оцінку;

Завдання 2 за темами 7-10 (максимальна оцінка 20 балів) має форму 2 теоретичних завдань по 5 балів та однієї задачі - 10 балів;

Виконання тесту за темами 11-15, що складається з 20 тестів, кожна правильна відповідь дає 1 бал (максимальна оцінка 20 балів)

Роботи надсилаються через платформу Moodle

.

2. Підсумком вивчення дисципліни є складання письмового екзамену. Макет білету та приклад білету надається студентам заздалегідь разом із питаннями до екзамену та переліком тем, із яких в екзамені зустрічатимуться задачі. Біля кожного завдання в екзаменаційному білеті проставлено максимальну кількість балів, що їх можна отримати за наявності чіткої, правильної відповіді.

За теоретичні питання бал знижується за неповноту відповіді, за помилки у відповіді, за відсутність власної думки, відсутність логіки у викладенні.

За питання, що потребують короткої відповіді бал може бути знижено за неправильну відповідь, неправильний висновок, неповноту відповіді.

При вирішенні задач бал знижується за відсутність оформлення, помилки в формулах, помилки в розрахунках та відповідях.

Підсумкова оцінка виставляється шляхом складання балів, отриманих впродовж поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Воробйов Є. Економчна теорія. Модульний курс. 2009. 320 с.
2. Економічна теорія. Політекономія. Практикум : навчальний посібник / за ред. В. Д. Базилевича. – 2-ге вид., стер. – Киев: Знання, 2013 . – 494 с.
3. Економічна теорія: навч. посібник/ за заг. ред. проф. В. І. Сідорова, проф. Є. М. Воробйова. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна. – 2018. – 464 с.
4. Економічна теорія. Національна економіка : підручник / за ред. В. М. Тарасевича, В. Я. Швеця, Ю. І. Пилипенко та ін. – К. : Знання, 2012. – 270 с.
5. Економічна теорія: навчальний посібник. Укл: М.І. Колосінська, С.І. Белей, С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 200 с.
6. Економіка ресторанного господарства : навч. посібник : рекомендовано МОН України / Н. О. Власова [та ін.] ; ХДУХТ. – Вид. 2-ге, стер. – Х., 2019. – 389 с. : рис.,табл.
7. McConnell, Campbell R. Economics: principles, problems, and policies / Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue, Sean M. Flynn. — 18th ed.
8. Міжнародна економіка : навчальний посібник / А. П. Румянцев, О. М. Дудченко, О. Є. Лугінін, Л. О. Бетехтіна ; за ред. С. В. Фомішина. – Львів : Новий Світ-2000, 2012. – 445 с.

9. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / [Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін.]. – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. – 328 с.
10. Мочерний С. В. Економічна теорія : посібник для вузів / С. В. Мочерний ; ред. Т. Д. Станішевська. – Київ : Академія, 2003. – 654 с.
11. Національна економіка (засади становлення, функціонування, регулювання та розвитку) : навчальний посібник / О. І. Ковтун. – Львів : Новий Світ-2000, 2013. – 169 с.

Допоміжна література

1. Басюк Т.П., Керанчук Т.Л. Економіка готельно-ресторанного бізнесу. НУХТ, 2018.- 282 с.
2. Лісовицький В. М. Історія економічних вчень / В. М. Лісовицький. – Харків : Р.И.Ф., 2002. – 320 с.
3. The micro economy today [Text] / B. R. Schiller. - 4. ed. - New York[etc.] : McGraw-Hill, 1989. - XVI, 527 p.: fig.
4. European industrial restructuring in a global economy: fragmentation and relocation of value chains [Text] / ed. M. Faust [a.o.]. - Göttingen : Soziologisches Forschungsinstitut an der Georg-August-Universität Göttingen, 2004. - 382 p
5. Globalization and economy [Text]. - Los Angeles : Sage publications[etc.], 2007 . - (Central current in globalization).Vol. 1 : Globalizing markets and capitalism / ed. P. James, B. K. Gills. - 2007. - 416 p.:
6. Economic efficiency of business in the conditions of unstable economy [Текст] : collective monogr. : the monogr. is included in scientometric database RSCI / Sci. journal "Economics and finance", Aspekt publ., Taunton, MA, USA ; [science ed.: S. I. Drobyazko]. - Taunton, MA : Aspekt publ. of budget printing center, 2015. - 332 p. :
7. Ukrainian economy growth imperatives [Text] : monogr. / Anatolii Mazaraki, Svitlana Melnichenko, Hanna Duhinets [et al.] ; ed. by prof. Anatolii A. Mazaraki. - Prague : Coretex CZ SE, 2018. - 309 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Верховна рада України (закони) України [електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws>
2. Державна служба статистики України [електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Журнал «Ефективна економіка» [електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/>

4. Міністерство фінансів України [електронний ресурс].– Режим доступу:
<http://www.minfin.gov.ua/>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформах Moodle та Zoom можуть проводитися практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи, написання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти **екзамен дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Економічна теорія».